

Celem projektu, pt. „**Struktura a sprawczość: transnarodowe i szkolne tranzycje przymusowych dzieci migrantów z Ukrainy w Polsce**” ma na celu zbadanie *transnarodowych tranzycji*, które obejmują przejścia z jednego kontekstu społecznego, kulturowego i edukacyjnego do innego (Pustułka i Trąbka, 2021) ukraińskiej młodzieży z doświadczeniem przymusowej migracji (FMA) w Polsce (w dwóch miastach Warszawa i Lublin). Naszym celem jest również zbadanie **przejęć szkolnych** (tzw. middle-to-high-school) ukraińskiej młodzieży w czasach przymusowej migracji. W szczególności projekt ma na celu zbadanie, w jaki sposób młodzi migranci (w wieku 13-17 lat), którzy opuścili Ukrainę w wyniku inwazji Rosji w 2022 r., tworzą nowe modele socjalizacji w krytycznym okresie przejścia społecznego i akademickiego ze szkoły podstawowej do szkoły średniej w okresie przymusowej migracji. Przedstawimy również holistyczną analizę roli struktur (postrzeganych jako instytucje i praktyki, takie jak szkoła, rodzina, grupy rówieśnicze itp.), sprawczości i kultury (SAC) w transnarodowych i szkolnych przemianach ukraińskiej młodzieży w Polsce. Interesuje nas, w jaki sposób transnarodowe przemiany kształtują i/lub ograniczają sprawczość młodzieży w zmieniających się strukturach społecznych, kulturowych, ekonomicznych i edukacyjnych podczas gdy nastolatki z jednej doświadczają zwiększenia autonomii, z drugiej narastającej niepewności.

Przejście ze szkoły podstawowej do średniej jest niezaprzeczalnie jednym z ważnych punktów zwrotnych w życiu nastolatków (Felmlee i in., 2018; Queen, 2002). Graber i Brooks-Gunn (1996) słusznie podkreślili, że „wystąpienie wielu wydarzeń życiowych w okresie przejściowym migranta ma silniejszy lub trwalszy efekt niż zdarzenia, które wydarzają się w innym etapie biegu życia” (s. 769). Dlatego przyjmujemy metodę **jakościowego badania podłużnego (Qualitative Longitudinal Research (QLR))** (Neale, 2019)) i wykorzystujemy teorię sprawczości a struktury (Archer, 1995; Giddens, 1984) w ramach paradygmatu **realizmu krytycznego (CR)** do badania przejęć transnarodowych i szkolnych młodzieży uchodźczej z Ukrainy w Polsce.

Ten projekt stara się odpowiedzieć na główne pytanie badawcze dotyczące **roli struktury i sprawczości w przejściach szkolnych nakładających się na transnarodowe przejścia nastolatków-migrantów z Ukrainy w Polsce**. Szczegółowe pytania badawcze to:

R.Q.1: W jaki sposób dzieci ukraińskich przymusowych migrantów w Polsce doświadczają przejścia ze szkoły podstawowej do szkoły średniej?

R.Q. 2: W jaki sposób transnarodowe tranzycje (społeczne, kulturowe, edukacyjne itp.) wpływają na przejścia ze szkoły podstawowej do szkoły średniej ukraińskich nastolatków przymusowych migrantów?

R.Q.2.1.: Jaka jest rola organizacji rządowych i pozarządowych w tranzycjach szkolnych ukraińskiej młodzieży w Polsce?

R.Q.3: W jaki sposób struktury i sprawczość nastolatków-migrantów z Ukrainy w Polsce determinują przejścia ze szkoły podstawowej do szkoły średniej?

R.Q.4: W jaki sposób sprawczość młodzieży ukraińskiej kształtuje struktury i kulturę w czasie?

Podczas gdy życie dorosłych migrantów i dzieci migrantów w Polsce uzyskuje coraz więcej uwagi w badaniach naukowych w Polsce (Duszczyk i in., 2020; Kindler i in., 2022; Popyk i in., 2019), transnarodowe i szkolne przejścia nastolatków-migrantów z Ukrainy zostały w dużej mierze pominięte. Celem niniejszego projektu jest opracowanie **teoretycznego modelu transnarodowych i szkolnych przejęć**, który wzmocni rozumienie współczesnych przejęć strukturalnych, edukacyjnych, kulturowych i społecznych w czasach zagrożenia wojną i migracją. Badania te będą miały międzynarodowy wpływ na sposób konceptualizacji podmiotowości nastolatków w badaniach nad młodzieżą i studiach migracyjnych poprzez przedstawienie roli różnych aktorów (instytucje, ludzie, kultura i ICT) w przejściach szkolnych podczas transnarodowych tranzycji i przymusowej migracji. Wynikiem badania również będzie rozwój metodologii jakościowej poprzez opracowanie **refleksyjnych (prowadzonych przez młodzież) partycypacyjnych metod badawczych** opartych na wzmacnianiu sprawczości nastolatków. FMA są postrzegani jako aktywni uczestnicy na każdym etapie badań: planowania badań, projektowania technik badawczych, przeprowadzania badań, analizowania i omawiania wyników oraz opracowywania koncepcji teoretycznych.

Wyniki tego projektu zostaną przedstawione w raporcie i co najmniej **pięciu artykułach naukowych** (opublikowanych w międzynarodowych czasopismach) oraz **będą stanowić podstawę do pracy doktorskiej doktoranta/ki**. Wyniki będą również stanowić podstawę dla **rekomendacji dla instytucji odpowiedzialnych za edukację i socjalizację młodzieży uchodźczej w Polsce** oraz **rekomendacji dla rodziców i praktyków** w zakresie wzmocnienia przejęć transnarodowych i szkolnych. Ostatecznie wyniki projektu zostaną zaprezentowane na **konferencjach krajowych i międzynarodowych**.